

K A N S A S

RODERICK L. BREMBY, ລັດຖະມົນຕີ

ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ແລະສະພາບແວດລ້ອມ

KATHLEEN SEBELIUS, ຜູ້ວ່າການລັດ

Q&A ກ່ຽວກັບໄວຣັສໄຂ້ເລືອດອອກ

ໄວຣັສໄຂ້ເລືອດອອກແມ່ນຫຍັງ?

ໄວຣັສໄຂ້ເລືອດອອກ (VHFs) ແມ່ນຢູ່ໃນກຸ່ມຂອງພະຍາດທີ່ເກີດຈາກບັນດາພະຍາດໄວຣັສຫຼາຍໆຕະກູນ. ຕາມປົກກະຕິແລ້ວ, ໄລຍະເວລາເກີດ “ໄວຣັສໄຂ້ເລືອດອອກ” ສະແດງອອກດ້ວຍຫຼາຍອາການ ເຊິ່ງມີຜົນກະທົບໃສ່ໃນລະບົບອະໄວຍະວະຕ່າງໆຂອງຮ່າງກາຍ. ອາການເຫຼົ່ານີ້ຮຸນແຮງຂຶ້ນດ້ວຍອາການເລືອດອອກດ້ວຍອາການເລືອດໄຫຼ; ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ອາການເລືອດໄຫຼແມ່ນເປັນອັນຕະລາຍແກ່ຊີວິດ. ແຕ່ກໍ່ຍັງມີໄວຣັສໄຂ້ເລືອດອອກບາງຕົວອາດພາໃຫ້ເປັນໄຂ້ເລືອດອອກຂັ້ນເບົາບາງ, ຂັ້ນຮຸນແຮງ, ເປັນອັນຕະລາຍເຖິງແກ່ຊີວິດ. ເຊັ່ນໄວຣັສອີໂບລາ (Ebola) ແມ່ນໄວຣັສນຶ່ງໃນບັນດາໄວຣັສ VHF. ຊະນິດອື່ນລວມມີ ເຮັນດຣາ (Hendra), ລັດສ໌ຊາ (Lassa), ມາຣ໌ເບີກ (Marburg), ນິພາ (Nipah), ແລະໄວຣັສໄຂ້ ຣິຟ ວາລີ (Rift Valley).

ໄວຣັສ VHF ບໍ່ສາມາດຢູ່ນອກຮ່າງກາຍທີ່ຖືເຊື້ອ ເຊັ່ນວ່າ ສັດ, ແມງໄມ້ທີ່ມີຫຼາຍຂໍ້ (ອາກໂຕຣໂປດ arthropod) ຫຼືແມງໄມ້ຕ່າງໆ, ແລະໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນຂຶ້ນກັບພື້ນທີ່ພູມສັນຖານທີ່ຮ່າງກາຍນັ້ນອາໄສ. ຮ່າງກາຍຂອງຄົນເຮົາບໍ່ແມ່ນຮ່າງກາຍທີ່ຖືເຊື້ອໂດຍທຳມະຊາດຂອງ VHF, ແຕ່ VHF ບາງຕົວອາດຈະຂະຫຍາຍຕົວຢູ່ໃນຄົນ ແລະຄົນຜູ້ນັ້ນເປັນແຫຼ່ງຂະຫຍາຍຕົວຂອງພະຍາດສູດຜູ້ອື່ນ.

ໄວຣັສ ຂອງພະຍາດໄຂ້ເລືອດອອກຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ແນວໃດ?

ສັດທີ່ຈັດຢູ່ໃນຈຳພວກຕະກູນທີ່ມີຮ່າງກາຍປະກອບດ້ວຍຫຼາຍຂໍ້ (Arthropod) ນຳເອົາພະຍາດໄຂ້ເລືອດອອກມາແຜ່ຂະຫຍາຍສູ່ຄົນໄດ້ ໂດຍຜ່ານການສຳພັນກັບສະວະ, ອາຈິມ, ນ້ຳລາຍຫຼືສິ່ງຕ່າງໆທີ່ຂັບຖ່າຍຂອງພວກມັນ. ສັດທີ່ຈັດຢູ່ໃນຈຳພວກຕະກູນໝູ (ເຊັ່ນ ສັດທີ່ດູດເລືອດຕ່າງໆແລະຍຸງ) ຫຼືໃນເວລາຄົນຖືກໂດຍໝັດກັດ. ສັດທີ່ຈັດຢູ່ໃນຈຳພວກຕະກູນທີ່ມີຮ່າງ

ພະແນກສາທາລະນະສຸກ

ສຳນັກງານຄວບຄຸມໂລກລະບາດ ແລະລະບາດວິທະຍາ

ໂຄງການຄວາມກຽມພ້ອມທາງຊີວະວິທະຍາ

ທີ່ຕັ້ງສຳນັກງານ 1000 SW JACKSON ST, STE .210, TOPEKA, KIS 66612-1368

ໂທ: 785-296-8605 ແຟັກ: 785-291-3775 <http://www.ksbiot.org>

ສູນສຸກເສີນ ລາຍງານກ່ຽວກັບພະຍາດລະບາດ ແລະສາທາລະນະສຸກ

ໂທບອກຟຣີ: 1-877-427-7317

ແຟັກບອກຟຣີ: 1-877-427-7318

ກາຍປະກອບດ້ວຍຫຼາຍຂໍ້ ສາມາດສົ່ງເຊື້ອໄວຣັສໄປໃສ່ບັນດາສັດ ເຊິ່ງລວມມີທັງສັດບ້ານ. ຄົນອາດຈະຕິດເຊື້ອໄດ້ໂດຍການລ້ຽງສັດ ຫຼືເປັນຜູ້ບໍລິໂພກສັດດັ່ງກ່າວເປັນອາຫານ.

ໄວຣັສ ບາງຕົວທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດພະຍາດໄຂ້ເລືອດອອກສາມາດແຜ່ຈາກຄົນນຶ່ງສູ່ຄົນອື່ນ, ເລີ່ມຕົ້ນໂດຍຄົນຜູ້ທຳອິດຕິດເຊື້ອ. ການແຜ່ເຊື້ອຂອງ VHF ໃສ່ຄົນນັ້ນສາມາດເກີດຂຶ້ນໂດຍທາງອ້ອມ, ຜ່ານການສຳພັດກັບສິ່ງທີ່ມີເຊື້ອກັບ ຂອງແຫຼວຂອງຄົນທີ່ເປັນພະຍາດ. ຕົວຢ່າງ, ເຊື້ອແຮງສັກຢາ (syringe) ແລະເຂັມທີ່ມີເຊື້ອພະຍາດ ແມ່ນເປັນສິ່ງທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດໃນການລະບາດພະຍາດໄຂ້ເລືອດອອກຈາກເຊື້ອ ອີໂບລາ (Ebola) ແລະໄຂ້ ລັດສາ (Lassa).

ອາການສະແດງແລະອາການພະຍາດຂອງ VHF ແມ່ນຫຍັງແດ່?

ອາການສະແດງແລະອາການພະຍາດສະເພາະຂອງພະຍາດມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ເຊິ່ງແມ່ນຂຶ້ນກັບຊະນິດຂອງ VHF, ອາການສະແດງ ແລະອາການພະຍາດເບື້ອງຕົ້ນ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຈະສະແດງອອກໂດຍມີອາການ ໄຂ້, ອ່ອນເພຍ, ວິນຫົວ, ປວດຕາມກ້າມຊີ້ນ, ບໍ່ມີແຮງແລະ ຊຸດໂຊມ. ຄົນເຈັບທີ່ຢູ່ໃນຂັ້ນຮຸນແຮງນັ້ນມັກຈະມີອາການເລືອດອອກໃຕ້ຜິວໜັງ, ອະໄວຍະວະພາຍໃນ, ຫຼືຈາກອະໄວຍະວະທີ່ມີຮູ ເຊັ່ນປາກ, ຕາ ຫຼືຫູ. ເຖິງແມ່ນວ່າ, ມັນຈະສາມາດໄຫຼອອກຕາມບ່ອນຕ່າງໆຂອງຮ່າງກາຍ ແຕ່ຄົນເຈັບເສຍຊີວິດຍ້ອນອາການເສຍເລືອດອອກນັ້ນມີໜ້ອຍ. ໂດຍທົ່ວໄປຄົນເຈັບຈະມີອາການຊ່ອກ, ລະບົບເສັ້ນປະສາດບໍ່ເຮັດວຽກ, ໂຄມາ, ຂາດສະຕິແລະເປັນຊັກກະທັນຫັນ. ເຊື້ອໄວຣັສ ບາງຊະນິດຍັງເຮັດໃຫ້ໝາກໄຂ່ຫຼັງຫຼົ່ມເຫວ.

ການປິ່ນປົວຄົນເຈັບໄຂ້ເລືອດອອກເຮັດແນວໃດ?

ຄົນເຈັບໄດ້ຮັບການປິ່ນປົວຊ່ວຍເຫຼືອ, ແຕ່ເວົ້າໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ແມ່ນບໍ່ມີວິທີການປິ່ນປົວ ຫຼືທຳການປິ່ນປົວໄວຣັສ VHF ໃດໆ. ໂຣບີວາຣິນ (Ribavirin), ແມ່ນຢາຕ້ານໄວຣັສ, ມີຜົນຕົກກັບການປິ່ນປົວບາງຄົນທີ່ເປັນໄຂ້ລັດສ໌ຊາ ຫຼືຮັນຕາໄວຣັສ (Hantavirus) ທີ່ມີອາການທາງໝາກໄຂ່ຫຼັງ (HFRS). ການປິ່ນປົວດ້ວຍນ້ຳ ປັດສະມາ ແມ່ນໃຊ້ໄດ້ຜົນຕົກກັບຄົນເຈັບທີ່ເປັນໄຂ້ເລືອດອອກສາຍພັນ ອາແຊນຕີນາ (Argentine)

ຈະການປ້ອງກັນແລະຄວບຄຸມກໍລະນີໄຂ້ VHFໄດ້ແບບໃດ?

ໃນກໍລະນີຢືກເວັ້ນໄຂ້ເຫຼືອງ (yellow fever) ຫຼື ໄຂ້ເລືອດອອກ ອາແຊນຕີນາ (Argentine) ແມ່ນໄດ້ພັດທະນາວັກຊີນແລ້ວ. ບໍ່ມີວັກຊີນໂຕທີ່ມີຢູ່ນັ້ນສາມາດປິ່ນປົວພະຍາດດັ່ງກ່າວນີ້. ສະນັ້ນແລ້ວຄວນຫຼີກລ້ຽງການສຳພັດກັບຊະນິດທີ່ເປັນຮ່າງກາຍຖືເຊື້ອພະຍາດທຳອິດ. ຄວບຄຸມປະຊາກອນຂອງສັດທີ່ຢູ່ໃນຈຳພວກຕະກູນໜູໃຫ້ໜ້ອຍລົງ, ບໍ່ໃຫ້ເຂົ້າໄປຢູ່ໃນອາຄານ, ທຳຄວາມສະອາດແບບປອດໄພ ເອົາໃບແລະສິ່ງທີ່ເສດເຫຼືອແບບປອດໄພ ເພື່ອປ້ອງກັນການ ລະບາດຂອງ VHF ຈາກສັດຈຳພວກໜູສູ່ຄົນ. ເໝືອນດັ່ງຄົນກໍ່ຕ້ອງທຳຄວາມສະອາດເປັນໄລຍະດ້ວຍ ດີບທ໌ (DEET), ເສື້ອຜ້າສະອາດ, ຂອບປ່ອງຢ້ຽມ,

ພະແນກສາທາລະນະສຸກ
ສຳນັກງານຄວບຄຸມໂລກລະບາດ ແລະລະບາດວິທະຍາ
ໂຄງການຄວາມກຽມພ້ອມທາງຊີວະວິທະຍາ
ທີ່ຕັ້ງສຳນັກງານ 1000 SW JACKSON ST, STE .210, TOPEKA, KIS 66612-1368
ໂທ: 785-296-8605 ແຟັກ: 785-291-3775 <http://www.ksbiot.org>
ສູນສຸກເສີນ ລາຍງານກ່ຽວກັບພະຍາດລະບາດ ແລະສາທາລະນະສຸກ
ໂທບອກຟຣີ: 1-877-427-7317 ແຟັກບອກຟຣີ: 1-877-427-7318

ແລະຫຼີກລ້ຽງບັນຫາເກີດຈາກການກັດຂອງແມງໄມ້. ໃນເວລາໃຊ້ຊີວິດຢູ່ນອກບ້ານ, ກວດສອບຕົວເອງເປັນປະຈຳ ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງ
ຈາກໝັດ ແນະນຳໃຫ້ເອົາໝັດອອກທັນທີ.

ຄົນທີ່ຕິດເຊື້ອ VHF ຄວນໃຫ້ນອນໃນໂຮງໝໍແຍກຫ້ອງນອນຕ່າງຫາກ ແລະໃຫ້ການປິ່ນປົວພິເສດ. ການຄວບຄຸມການ
ຕິດເຊື້ອຢ່າງເຄັ່ງຄັດຈະຕ້ອງສັງເກດໃນການໃຫ້ບໍລິການຂອງການປິ່ນປົວຕໍ່ແຕ່ລະບຸກຄົນ.

ພະແນກສາທາລະນະສຸກ

ສຳນັກງານຄວບຄຸມໂລກລະບາດ ແລະລະບາດວິທະຍາ

ໂຄງການຄວາມກຽມພ້ອມທາງຊີວະວິທະຍາ

ທີ່ຕັ້ງສຳນັກງານ 1000 SW JACKSON ST, STE .210, TOPEKA, KIS 66612-1368

ໂທ: 785-296-8605 ແຟັກ: 785-291-3775 <http://www.ksbiot.org>

ສູນສຸກເສີນ ລາຍງານກ່ຽວກັບພະຍາດລະບາດ ແລະສາທາລະນະສຸກ

ໂທບອກຟຣີ: 1-877-427-7317

ແຟັກບອກຟຣີ: 1-877-427-7318